59. številka. V Ljubljani, v ponedeljek, 14. marca 1910. XLIII. leto.

SLOVENSKI NAROD.

„Slovenski Narod“ velja:

v Ljubljani na dom dostavljen: celo leto . . . K 24·—, pol leta . . . 12·—, četrt leta . . . 6·—, na mesec . . . 2·—

v upravništvu prejeman: celo leto . . . K 22·—, pol leta . . . 11·—, četrt leta . . . 5·50, na mesec . . . 1·90

Dopisi naj se frankirajo. Rokopisi se ne vračajo.

Uredništvo: Knaflova ulica št. 5, (I. nadstropje levo), telefon št. 34.

Izhaja vsak dan zvečer izvzemši sobote in praznike.

Inserati veljajo: peterostopna petit vrsta za enkrat po 14 vin., za dvakrat po 12 vin., za trikrat ali večkrat po 10 vin. Pri večjih insercijah po dogovoru.

Upravništvu naj se pošiljajo naročnine, reklamacije, inserati itd. to je administrativne stvari.

Posamezna številka velja 10 vinarjev.

Na pismena naročila brez istodobne vposlatve naročnine se ne ozira.

Narodna tiskarna telefon št. 85.

„Slovenski Narod“ velja po pošti:

za Avstro-Ogrsko: celo leto . . . K 25·—, pol leta . . . 13·—, četrt leta . . . 6·50, na mesec . . . 2·30

za Nemčijo: celo leto . . . K 28·—

za Ameriko in vse druge dežele: celo leto . . . K 30·—

Vprašanjem glede inseratov naj se priloži za odgovor dopisnica ali znamka.

Upravništvo: Knaflova ulica št. 5, (spodaj, dvorišče levo), telefon št. 85.

Zgodovinski shod.

Včerajšnji shod v ljubljanskem Mestnem domu ostane zapisan v slovenski zgodovini, dokler bo živel na zemlji rod Slovencev. Kakor še dandanes z veseljem čitamo poročila o naših narodnih taborih, na katerih so se navduševali naši predniki za boj proti tujerodnemu sovragu, tako bodo naši potomci ne z veseljem, marveč z gnjevom čitali, kako je naš lastni brat v svoji brezmejni straukarski strasti nastopil proti lastnemu bratu brezobzirno, ne meneč se za to, da je njegov brezprimerni nastop lahko v največjo škodo Slovenstvu. Res, mogočen in nevaren je naš narodni nasprotnik, toda še stokrat bolj je nevarna Slovenstvu ona brezvestna klika, ki si po krivici nadeva naslov nekakšne »slovensko-katoliške stranke«, kajti ta klika ni niti slovenska, niti katoliška. Da ni slovenska, pričajo njena dela. Kadar bo se trdila, da je slovenska, tedaj ji lahko vsakdo vrže v obraz: »Hinavci! Tisoče slovenskih otrok ste hoteli vreči iz slovenskih šol v žrelo nemštva in italijanstva, pa ste še toli drzni, da se upate trditi, da ste Slovenci!« Ta klika je slovenska samo v toliko, da slepari slovenski narod! Da vodstvo klerikalne stranke tudi ni katoliško, nam priča njen najnovejši nauk: »Političnega nasprotnika naravnost v srce!« Kam pa pride svet, ako se bo ravnal po tem najnovejšem »katoliškem« nauku!! To se je nam zdelo potrebno pripomniti, predno podamo natančnejše poročilo o shodu, ki bo brezdvomno obrodil v vseh slovenskih deželah najlepši sad.

Že davno pred deseto uro se je začela polniti velika dvorana Mestnega doma. Prihajali so najprej Ljubljančani potem pa udeleženci z vseh strani naše slovenske domovine. Mnogoštevilno so bili zastopani Tržačani pa tudi Koroščі in Štajerci. Dvorana se je popolnoma napolnila, napolnili so se vsi stranski prostori, polna je bila tudi galerija. Zelo mnogobrojno je bilo zastopano narodno ženstvo. Nekaj minut čez deseto uro otvori

manifestacijsko zborovanje

naš dični in neutrudni narodni delavec, sklicatelj

c. kr. notar Luka Svetec

s prisrčnim pozdravom mnogobrojnih zborovalcev, ki je bil soglasno izvoljen za predsednika. Za zapisnikarja imenuje dr. Žerjava in trž. nadzornika Ribnikarja. Burno pozdravljen izvaja govornik približno sledeče: Da pojasnim razmerje med našo šolsko družbo sv. Cirila in Metoda, moram ponoviti nekatere spomine na prvi katoliški shod. Na onem shodu je vzklilo seme sovraštva proti naši družbi. Takrat so se začele razprtije in domače vojske, v katerih so se strasti tako razblinjale, da se človek nehote spomni Valjhunovega divjanja in Črtomirovih besed: »Slovenec že mori Slovenca, brata — kako strašna slepota je človeka!« Do tistega usodnega shoda delali smo skupno za povzdigo našega naroda, in naše delo ni bilo brezuspešno. Toda naše delovanje ni bilo po volji neki višji, Slovencem nikdar naklonjeni gospodi. Na vsak način so hoteli naše delo oslabiti, zaustaviti. Po stari metodi: divide et impera! razprti jih, da jih moreš tlačiti, so vrgli med nas jabolko prepira. Zadonel je krik: »Vera je v nevarnosti! Narodnost je poganstvo! Škofom moramo biti v vseh stvareh pokorni!« In ločili so nas, da bi slovenski narodnjaki ne okužili v narodnem oziru zelo zaspanega slovenskega ljudstva. Proti narodni stranki so se vprizorili najostudnejši boji; krstili so jo za liberalno, kar so ljudstvu tolmačili kot brezversko stranko. Da smo bili do prvega kat. shoda edini, sledi že iz tega, da smo družbo sv. Cirila in Metoda skupno ustanovili, da so bili v odboru družbe odlični duhovniki, kakor Zupan, Žlogar, Zamejic, Žička, Einspieler in mnogo drugih. Veliko podružnic so bili ustanovili duhovniki. V vodstvu smo bili sklenili, da se udeležimo prvega kat. shoda. Bil sem že odbran, da bodem na shodu zagovarjal družbo. V seji pripravljalnega odbora pa se je pokazalo, da veje proti družbi nevaren veter. Povdarjal sem sicer, da je družba narodna in da je narodno vprašanje še vedno na dnevnem redu, toda gospodje so kričali: »Vera, vera, ta je v nevarnosti, kaj narodnost!« Veliko sem si prizadeval, da bi zagovarjai našo šolsko družbo na tistem prvem kat. shodu; sestavil sem bil že govor, v katerem sem hotel povdarjati, da stoji naša družba na kat.-narodni podlagi, ker sem pa uvidel, da bi bil ves moj trud zaman, sem opustil nameravani govor. Da pa javnost uvidi, kako malo nevaren je bil moj govor katoliški cerkvi, sem ga poslal tržaški »Edinosti«, ki ga je priobčila z dostavkom, da bi tudi noben menih ne mogel imeti bolj katoliške »pridige«. Dr. Šusteršič (Fej - klici! je nekdaj trdil, da bo šel zadnji vinar sleherne vdove za našo šolsko družbo, ako jo škofje potrdijo. In res je tedanji predsednik Zupan obiskal vse naše škofe, ki so ga sicer prijazno sprejemali, toda ostalo je staro sovraštvo proti družbi. Iz povedanega je pač razvidno dovolj, da naša družba ni nikdar nikaka nevarnost za vero, kakor to trdijo naši nasprotniki, ki slepe nevedno ljudstvo. Glavni vzrok sovraštva proti družbi tiči v tem, da je družba narodna in da so možje, ki so v odboru te družbe, dobri narodnjaki. To je jasno pokazal prvi katoliški shod.

Ko smo čitali v »Slovencu« izbruh brezmejnega sovraštva proti naši družbi, nismo mogli lastnim očem verjeti, da je resnično, kar čitamo. Družbo, ki je za slovenstvo že toliko storila, tako ostudno napadati, to je taka podlost, kakršne bi nikdar ne pričakovali pri lastnem bratu. Proti takemu početju se mora dvigniti ves slovenski narod.

Zato smo se zbrali na današnji protestni shod, da protestujemo proti izpodkopavanju naše šolske družbe, ko naš narodni nasprotnik pritiska na nas z vso svojo močjo. Protestujemo najodločneje, da se izpodkopavajo tla družbi sv. Cirila in Metoda zdaj, ko je bolj potrebna, ko kdaj preje! — Frenetično ploskanje in burni živio-klici so pričali, da se zborovalci popolnoma strinjajo z izvajanji gospoda govornika.

Z dolgotrajnimi živio-klici pozdravljen nastopi drugi govornik

dr. Josip Mandič

iz Trsta, ki prinaša pozdrave tržaških Slovencev. Izjavlja, da so se Tržačani rade volje odzvali vabilu na shod, da tudi oni spregovore odločno besedo in da dokažejo svojo brezmejno ljubezen do družbe sv. Cirila in Metoda. »Ne pričakujte napadov«, nadaljuje govornik, »na eno ali drugo stranko. Tržaški Slovenci smo element miru. Usoda bila je nam nemila, ko nas je postavila v sredo najhujšega boja. Zrasli smo v boju, zato smo vajeni premotrivati vse z nekakšnega višjega stališča. Od izvestne strani so se naperili na družbo sv. Cirila in Metoda najhujši napadi. Očita se ji vse mogoče stvari: da je brezverska, da je pohujšljiva in da je vojna blagajna liberalne stranke. Take brezvestne in krivične napade moramo z vso odločnostjo odbiti. Družba sv. Cirila in Metoda ni bila in tudi ne bo bojna blagajna kake stranke, bo pa vedno bojna blagajna slovenskega naroda. Svoje narodne dolžnosti se je družba vedno zavedala, zlasti v Trstu je storila, kolikor ji je bilo mogoče storiti. Mislim, da ne pretiravam, ako trdim, da je razvoj tržaškega slovenstva tesno spojen z družbo sv. Cirila in Metoda. Ko je leta 1885. vrgla v Trst prvo bakljo v obliki ljudske šole, takrat se tržaško slovenstvo niti ni zavedalo svoje narodnosti. Slovenci so delali za pospeševanje italijanstva. Ustanovila je pri Sv. Jakobu v Trstu prvo šolo, v kateri je bilo prostora za 42 učencev. Iz skromnega začetka se je šola polagoma razvijala, tako, da ima danes 1200 učencev v 21 razredih, 22 učiteljev in enega kateheta. Da smo tržaški Slovenci danes to kar smo, se imamo v prvi vrsti zahvaliti naši šolski družbi. Zato najodločneje obsojamo napade na njo, pa naj prihajajo od črne, bele ali pa rdeče strani. V boju z narodnim sovražnikom, katerega vedno in povsod podpira slavna naša vlada, smo osamljeni, edina podpora je nam naša šolska družba. Ona nam daje to, kar bi nam morala dati avstrijska vlada. Tržaški Slovenci moremo biti družbi sv. Cirila in Metoda samo hvaležni. Slava ji! Živimo v razmerah, kakoršnih drugi Slovenci ne poznajo. V dolgotrajnem boju smo prišli do spoznanja, da je sloga za nas neobhodno potrebna, da se vse narodne moči združijo. Žalostno in znak politične nezrelosti je, da so pri nas mogoče take razmere, v kakršnih živimo. Vsi narodi se sicer ravsajo, kadar pa je treba braniti narodno posest, tedaj nastopajo složno. Samo mali slovenski narod je tako zaslepljen, da se ravsa in kavsa, ko narodni nasprotnik trga kos za kosom naše domovine. Polašča se nas strah in groza, ko gledamo to divjanje. Kakšna bodočnost nas čaka, ako sami sebe ne spoštujemo?! Nasprotujmo si, metajmo si polena pred noge, ako nekateri drugače ne morejo živeti, toda kadar se gre za naš narod, bodimo složni. Kajti le, ako bomo nastopali složno, bomo izrinili sovražnika iz naših vrst. Boj, kakršnega je pričel brat proti bratu, meji že na nepoštenje. (Klic: »Tako je!«) Med tem, ko obsojamo napade na Ciril-Metodovo družbo, obljubimo, da se ne bomo ozirali na napade, da ostane naše zaupanje do družbe neomajno in da jo bomo vedno podpirali.

Napad, izvršen pod imenom »Cirilmetodarija« ostane žalostno poglavje v naši zgodovini.

Podpora, ki je nam prihajala od Ciril - Metodove družbe, je za nas Tržačane še posebne etične vrednosti. Ne v alkoholnem stanju, marveč pri popolni zavesti je vsak tržaški Slovenec storil svojo narodno dolžnost, kakor jo bo storil tudi v bodoče. Kakor doslej, tako bomo tudi nadalje z zaupanjem gledali v Ljubljano.

Konstatujem, da res veje po naših poljanah bojno razpoloženje, da se brusi orožje, ampak to orožje ne bo nikdar namenjeno našemu bratu, marveč našemu zgodovinskemu narodnemu sovražniku. Ako brusimo orožje, ga brusimo proti tujemu sovragu. Korakajmo naprej po začrtani poti, in lepše solnce bo nam sijalo.

Ne na prag s Cirilmetodarijo, marveč z onimi, ki jo hočejo uničiti. Stojmo kot skala, dokler se po naših žilah pretaka kri! Živela dična družba sv. Cirila in Metoda!« — Govornikovim besedam so sledili dolgotrajni živio-klici in hrupno ploskanje.

Kot tretji govornik nastopi Korošec

Matej Prosekar

iz Kotmare vasi. — Prinaša pozdrave koroških Slovencev z zatrdilom, da je tudi na Koroškem završalo, ko so čuli o grdem napadu na Ciril-Metodovo družbo. »Skoro 25 let,« pravi govornik, je delovala družba tudi na Koroškem. Shodi podružnic so bili pravi narodni tabori, na katerih se je shajala duhovščina in posvetnjaki. Družba vzdržuje petrazredno ljudsko šolo v Št. Rupertu pri Velikovcu; pošilja nam poučnih knjig, kakor tudi molitvenikov.

V prijetno dolžnost mi je, da se v imenu Koroščev zahvalim družbi sv. Cirila in Metoda in prosim še nadaljne podpore. Kar nas je pravih Slovencev, ne zapustimo družbe nikdar. Ker živimo koroški Slovenci v revnih razmerah, prosimo, da se nas tem izdatneje podpira. Žalostno je, da je narodna zavest med nami še tako malo probujena, da pošiljajo naši ljudje svoje otroke rajši v šulferajnsko šolo kot pa v slovensko šolo. Še enkrat torej: Hvala družbi sv. Cirila in Metoda! — (Živio Prosekar! Živeli Koroščі!)

Burno pozdravljen izvaja četrti govornik, državni poslanec

dr. Otokar Rybař

iz Trsta sledeče:

Častiti zborovalci! Še nikdar nismo prišli tržaški Slovenci s tako teškim srcem v slovensko prestolnico, kakor danes. Nahajamo se na krvavi straži proti našemu južnemu nasprotniku. Vsled razmer, ki vladajo ob Adriji, smo prisiljeni, da vzdržujemo prepotrebno slogo v naših vrstah. Naj se že sodi naš prihod v Ljubljano kakorkoli, grda nehvaležnost bi bila, ako bi ostali doma, ako ne bi prišli izreč zahvale družbi, ki je toliko storila za tržaško slovenstvo. Ne bilo bi lepo, če bi stali ob strani, ko se tako grdo in brez povoda napada našo šolsko družbo. — Družba sv. Cirila in Metoda ne vzdržuje v Trstu samo ljudske šole, marveč tudi več vrtcev v mestu in okolici. Pa ne samo na šolskem polju, tudi drugače je bila družba za tržaške Slovence neprecenljive vrednosti. Pri Sv. Jakobu ima poleg šole tudi obširen vrt. Na tem krasnem vrtu smo prirejali shode; tu so se zbirali trgovci, delavci in uradniki. Dokler smo se shajali po malih beznicah, ni bilo nobenga pravega navdušenja. Ko pa smo se začeli zbirati na obširnem vrtu, se je naše število vedno bolj množilo, dobili smo pogum, da smo vedno samozavestneje nastopali. Ob pogledu na mnogoštevilne mase smo se zavedli, da nismo privandranci, kakor so nas razkričali, marveč da smo narodna vojska, ki si z vztrajnim delom more izvojevati tudi zmago. Važnost naše šolske družbe raste od leta do leta in od leta do leta se več zahteva od nje. Prostori v tržaških šolah postajajo vsako leto bolj tesni. Odklanjati moramo na stotine slovenskih otrok, ker primanjkuje prostorov. Družba je sklenila, da sezida veliko ljudsko šolo, ki bo gotovo zadostovala za mnogo let. Prosimo le, da ta svoj sklep čim preje izvrši.

Vsa naša politika v Trstu se suče okrog šolskega vprašanja. V tem znamenju gremo pri vsakih volitvah v boj. Brez šole ni življenja. Naši delavci uvidevajo, da se za svoj obstanek ne morejo uspešno boriti, ker jim manjka izobrazbe. Do izobrazbe se pa pride samo potom domačih šol. To uvidevajo tudi nasprotniki, zato nastopajo z vso brezobzirnostjo proti slovenskemu šolstvu. Boje se za hegemonijo, za nadvlado, katero po krivici uživajo. Zato pa mi napade na našo šolsko družbo občutimo kot napade na naše najsvetejše svetinje, kot napade na naš obstanek. Prepričan sem, da tisti, ki je napisal napad na našo družbo, ni vedel (Klic: »Je vedel, je! Lump je!«) kolikega pomena je družba sv. Cirila in Metoda za slovenstvo. Prosim, naj vas napad na šolsko družbo ne zavaja do političnih demonstracij, ampak naj vas bodri, da s podvojeno silo podpirate družbo, brez katere za nas tržaške Slovence ni življenja! — (Navdušani živio - klici in dolgotrajno ploskanje.)

Kot peti govornik nastopi burno pozdravljen

dr. Koderman

iz Celja, ki na kratko izvaja sledeče:

Mi štajerski Slovenci čutimo na svojem telesu sovražno nemško organizacijo in nemški kapital bolj, kakor si Slovenci domnevajo drugod. Nemški otoki razjedajo slovensko zemljo. Kapital »Südmarke« in »Schulvenrein« s svojimi šolami pritiskata na nas. Ustanovil se je Roseggerjev fond, ki se porabi za ponemčenje naše dece. Mi smo bili vedno za to, da se borimo proti narodnim nasprotnikom pod eno zastavo. Zdaj pa ta zavratni napad na družbo, ki je edina varuhinja naše mladine! Politična strast ne bo našla odziva med nami.

Kdor ne uvideva potrebe naše šolske družbe, tistemu veljajo besede: »Pustite nas pri miru, roke proč, pa se bomo borili sami!«

Govornik je žel za svoj jedrnati govor burno pohvalo.

Šesti govornik

župan I. Kobentar

iz Št. Jakoba v Rožni dolini izjavi nastopno:

Mislili bodete, da sem dr. Müller ali dr. Hudelist, toda povem vam, da nisem niti dr. Müller niti dr. Hudelist, ampak sem priprost koroški kmet. (Živahni živio - klici.) Ne bom se spuščal v daljši govor; oklepam se besed, ki so jih govorili predgovorniki. Pozdravljam družbo sv. Cirila in Metoda v imenu naprednih koroških kmetov ter obsojam podlo pisavo proti družbi. Žalibog, da se je tisti črni veter zanesel tudi med nas! Naš namen gotovo ni, boriti se proti bratu, ker imamo nevarnega narodnega nasprotnika. Ako se bomo klali bratje med seboj, potem gotovo poginemo. Prosim, da podpirate nas koroške Slovence, da se ne potopimo v globočino nemškega morja. (Burni živio - klici in dolgotrajno ploskanje.)

Nato prečita gospa **dr. Tavčarjeva** po kratkem nagovoru sledeči resoluciji, ki sta bili z velikanskim navdušenjem sprejeti.

Manifestacijski shod za družbo sv. Cirila in Metoda v ljubljanskem »Mestnem domu« dne 13. marca 1910 izreka družbi sv. Cirila in Metoda, kot najvažnejši kulturno - obrambni organizaciji popolno zaupanje. Podli napadi, ki izhajajo iz vrst narodnih nasprotnikov, kakor tudi iz vrst od njih podkupljenih lastnih bratov, se obsojajo sami od sebe. Družbi naj so ti napadi le nov poziv k še izdatnejši obrambi slovenske mladine. Zanese naj se cirilmetodarski duh do zadnje gorske koče, zavedni Slovenci pa naj se vzpodbujajo še k večji narodni požrtvovalnosti.

Tisoči na manifestacijskem shodu v ljubljanskem »Mestnem domu« dne 13. marca 1910 zbranih Slovencev pozivljajo c. kr. osrednjo vlado, da takoj odpravi nepravične, za kulturno velevlast sramotne šolske razmere v Primorju, na Koroškem in Štajerskem. Zahtevajo, da avstrijska vlada ne bije v obraz tudi Slovencem po zakonu zajamčeni enakopravnosti in ustanovi v slovenskih manjšinskih krajih za tisoče slovenskih otrok prepotrebne ljudske šole.

Dr. Žerjav prečita došle pozdrave, ki so bili večinoma opremljeni z znatnimi zneski.

Tržaški Slovenci so poslali 100 kron.

Koroški slovenski učitelji po Antonu Pesku odločno obsojajo gonjo proti družbi sv. Cirila in Metoda. Dasi žive v pomanjkanju, prispevajo k obrambnemu skladu 1000 K.

Župnik s Koroškega obsoja podlo gonjo proti družbi ter izjavlja, da ostane pri stari veri.

Navdušeno pismo so poslali reški Slovenci.

Ženska in moška podružnica v Tolminu pristopata k obrambnemu skladu z 200 K.

Pozdrave pošiljata moška podružnica v Gorici in dr. Dereani iz Solkana, kjer ustanavlja podružnico.

Z ozirom na podli napad na družbo, vržeta gospod Mihael Novak in njegova gospa soproga v Gradcu vsak svoj kamen na »Cirilmetodarijo«.

Končno izjavi gospod predsednik, da bi manifestacijsko zborovanje ne bilo popolno, ako se ne bi poklonili manom nepozabnega dobrotnika Karla Kotnika. Ohranimo mu trajen spomin! Slava mu! In svečano je zašumelo po dvorani: »Slava! Slava!«

Nato zaključi predsednik veleważno zborovanje, ki ostane z neizbrisnimi črkami zapisano v zgodovini slovenstva. Dobili smo zavest, da je brezuspešno vse butanje tujerodnih in domačih sovražnikov ob našo narodno trdnjavo, dokler bo slovenstvo imelo tako navdušenih mož in tako navdušenih žen. Naša trdnjava stoji nepremagljiva, kakor trdna skala sredi razburkanega morja. Sovražnikom naše krvi pa kličemo: Sramota vašemu početju!

Iz parlamenta.

Še četrtkovo glasovanje. — Minister Bilinski.

»Neues Wiener Journal« zopet piše o znanem glasovanju glede spremembe dnevnega reda v poslanski zbornici in pravi, da so razmere tako v parlamentu, kakor v kabinetu nevzdržljive. Dve stvari sta se pri glasovanju o vladnem dnevnem redu pokazali prav jasno: prvič, da v zbornici ni trdne večine, in drugič, da so nekatere spremembe v kabinetu neizogibno potrebne. Danes je jasno, pravi omenjeni časopis, da minister Bilinski ne uživa zaupanja »Poljskega kola« in zato je v napotje veliki davčni in finančni akciji, ki naj jo parlament odobri. Od tega trenutka, ko je stopil v kabinet minister Bilinski, so se razbili vsi načrti finančnega ministrstva in vitez Bilinski ne more pokazati niti ene važnejše predloge, ki bi jo bil v zbornici izpeljal. »N. W. Journal« pravi, da je baron Bienerth že davno sam prepričan, da je storil politično napako, ko je pozval Bilinskega v kabinet. Predsednik »Poljskega kluba«, prof. Glombinski se je baronu Bienerthu pritožil, da klub ni dobil v roke vladne predloge,temveč je izvedel o njej šele iz časopisov. Baron Bienerth je nato baje dejal, da mu Bilinski res vedno dela sitnosti, da pa vendar »staremu gospodu« ne more dajati naukov.

»Slowo Polskie« tudi pravi, da Bilinski o nameravani veliki finančni akciji Poljakom ni povedal ničesar. Zato je zbornica iz formalnih in stvarnih razlogov odklonila predlog na spremembo dnevnega reda. Takoj po glasovanju so se slišali glasovi, da je stališče ministra Bilinskega zelo omajano in da glasovanje pospeši rekonstrukcijo kabineta, ki mu je Bilinski samo v nadlego. — Klerikalni »Glas Nar.« pravi, da »Kolo Polskie« ne bo za finančne predloge, če jih ne bodo popravili v korist Galiciji. Sicer pa, da ta poljska opozicija ni namerjena proti ministru Bilinskemu. Ministrskemu predsedniku da se ni bati za svoje stališče. Toda rekonstrukcija kabineta, in sicer celega kabineta, stoji pred vrati. — Krakovski »Czas« objavlja pa z Dunaja telefonsko poročilo, kjer pravi, da je bila odsotnost poljskih poslancev pri četrtkovem glasovanju samo slučajna in da se za tem ne skriva nikak poseben namen. »Kolo Polskie« bo baje v svoji prihodnji seji izrazilo obema poljskima ministroma zaupanje.

Balkan.

Kralj Ferdinand. — Bolgarija in Rusija.

Dne 24. marca obišče bolgarski kralj Ferdinand sultana. Bolgarski poslanik Sarafov je v Carigradu že naznanil njegov obisk. Poslanik se poda v Sofijo in potem odpotuje skupaj s kraljem v Carigrad. — O namenu tega potovanja govore to - le: Kralj Ferdinand bo kot sporočevalec ruskih želja zahteval za Macedonijo avtonomijo. Zato pa se bo odpovedal vsem aspiracijam na to deželo. — S to vestjo se pa nič kaj ne strinja pisanje nekaterih ruskih listov. Ti listi prav ostro grajajo bolgarske tendence, ki bi bile v stanu porušiti evropski mir. — Morda bo kralj Peter uredil svoje potovanje v Carigrad tako, da bo tam obenem s kraljem Ferdinandom.

Zveza slov odvetnikov.

Včeraj je imela v posvetovalni dvorani ljubljanskega rotovža Zveza slovenskih odvetnikov svoj peti redni občni zbor. Otvoril ga je predsednik dr. Triller s prisrčnim pozdravom vseh navzočih članov, posebno pozdravlja štajerskega zastopnika dr. Hrašovca, koroškega dr. Müllerja in primorskega dr. Rybařa ter predsednika odvetniške zbornice dr. Majarona. Omenil je, da sta med letom umrla člana dr. Hribar v Ljubljani in dr. Omulec v Ormožu. Zborovalci se v znak sožalja dvignejo s sedežev, kar se zabeleži v zapisnik občnega zbora. Predsednik omenja, da je to pot vabil vse člane in tudi nečlane na občni zbor; razposlanih je bilo okoli 200 vabil. Vendar je udeležba precej pičla, kar pa ima gotovo svoj vzrok veliki zaposlenosti odvetnikov. Kar se tiče sklepov lanskega občnega zbora, omenja, da spomenica o jezikovnih razmerah še ni mogla iziti. V jezikovnih zadevah je društvo poslalo 37 pritožb. Ta stroga kontrola prav ugodno vpliva, in predsednik le želi, da bi vsi slovenski odvetniki pošiljali pritožbe v vsakem slučaju, ko oblasti kršijo jezikovno enakopravnost. Omenja slednjič korekov, ki so se storili v prid polaganju odvetniških izpitov v slovenskem jeziku. Upa, da bo tudi mogoče kmalu kaj doseči.

Tajnik dr. Žirovnik omenja, da šteje društvo 100 članov. Pohvalno konstatira, da so s par izjemami vsi slovenski odvetniki in odvetniški kandidatje na Kranjskem člani društva. Želi si pa več članov po drugih kronovinah. Glavni namen društva je, braniti pri sodiščih in drugih oblastnijah pravice slovenskega jezika. Ta namen je društvo tudi preteklo leto vestno izpolnjevalo. Spomenice sicer še ni moglo izdati, ker ni dobilo še vsega obljubljenega materijala; tudi protestni shod proti jezikovnim krivicam se iz istega vzroka ni mogel vršiti. Spomenica pa prav gotovo izide tekom tega leta. Društvo je že in bo še bolj informiralo državne poslance o vseh kršitvah zakonito zajamčene jezikovne enakopravnosti. Vložilo je 37 pritožb, 25 je ostalo nerešenih; v tem oziru se predvsem odlikuje Celje. — Sledi debata o tajnikovem poročilu in sploh o jezikovnih razmerah. — Dr. Rybař poudarja, da bi bilo treba vsak slučaj kršitve enakopravnosti takoj naznaniti državnim poslancem. Pritožuje se nad finančno prokuraturo, ki ne-le v Ljubljani, temveč tudi v Trstu krši jezikovne pravice. Na interpelacije in pritožbe ni nič odgovora. Govornik je proti tolmačem: kajti kjer je kak jezik deželni jezik, tam za ta jezik ni treba tolmačev. — Dr. Majaron pravi, da ga je tajniško poročilo prav veselo iznenadilo. Kaže se že prav eklatantno potreba ustanoviti centralno pisarno, ki naj se v kratkem ustanovi. Kakor je tajnik povedal, je ostalo mnogo pritožb nerešenih. Naj se v vsakem slučaju vedno in vedno urgira. Slovenska delegacija naj spravi v proračunskem odseku v razgovor vse take slučaje. Proračunski odsek naj sklene primerno resolucijo. So odvetniške zbornice, ki dosledno odklanjajo slovenske dopise. Kranjska tega ne dela, da bi odklanjala nemške dopise. Če bodo pa nemške odvetniške zbornice odklanjale slovenske dopise, bo tudi kranjska odklanjala nemške. Govornik izreka zahvalo predsedniku in tajniku. — Dr. Kušar se peča z graškim nadsodiščem. Vse, kar tam imamo, je to, da se govori slovensko; vsi zapiski itd. so pa nemški. Naloga društva in parlamentarnih slovenskih zastopnikov je, da te razmere predrugačijo. Če bo led prebit v Gradcu, bo tudi v nižjih instancah bolje. — Dr. Švigelj pravi, naj se boj za jezikovno enakopravnost dosledno v vsakem slučaju kršitve dosledno izvaja. Društvo naj izda navodila, po katerih je dolžan vsak član nastopati.

Predsednik prekine nato občni zbor do 3 popoldne. Po zopetni otvoritvi govori dr. Müller o razmerah na Koroškem. Pravi, da so še vedno enako žalostne. Niso se sicer poslabšale, izboljšale se pa seveda tudi niso. Poudarja pa, da slovenska odvetniška organizacija ni samo za to, da čuva slovenske jezikovne pravice, temveč tudi za to, da čuva zakone sploh in pa koristi svojega stanu. — Kar se tiče civilnopravdnega postopanja ima slovensko odvetništvo mnogo želja. Nekaterim stvarem negirajo pravico priti pred najvišje sodišče, in sicer tem, kjer ima pravdni predmet nižjo ceno od 1000 K. S tem bi odvzeli velikemu delu slovenskega ljudstva pravico do pritožbe. Izvoli naj se poseben odsek in napravi referat. Revizija se mora vzdržati. — Dr. Hrašovec govori o štajerskih razmerah. Razmere so žalostne. Čim več bo pa jezikovnih pritožb, tem bolje bo. Porotne obravnave se vrše v nemškem jeziku, akoravno porotniki sodnikov in državnih pravdnikov ne razumejo, slovensko govorečega odvetnika pa. Pogosto dovoli slovenska stranka nemško zaslišavanje, da bi se sodniku ne zamerila; če pa je zaslišavanje slovensko, se pa naj vsaj zapisnik napravi nemško. V zadnjem času se propaganda za nemščino v mariborskem in celjskem okraju vse bolj širi. Imena davčnih občin se pišejo v spakedrani nemščini. Vedno več je nemških uradnikov, posebno kurzovcev. Razmere so res žalostne. Vsako krivico je treba razkriti. Govornik predlaga, naj se zahtevajo v revizijskih zadevah slovenske razsodbe, če se to doseže, je storjen velik korak naprej. Pošlje naj se promemoria vsem članom proračunskega odseka, predvsem pa članom slovenske delegacije. — Notar Hudovernik se peča s finančno prokuraturo. Ta dopisuje izključno le nemško. Zahtevati je treba pri vsaki vlogi posebej slovensko rešitev. Omenja, da imajo celo sodišča v Trstu in Gorici samo slovenske kuverte, v Ljubljani pa so dvojezični. Finančna prokuratura ima pa kar samonemške. — Dr. Kokalj pravi, da je pred forom cele slovenske javnosti treba najodločneje protestirati proti germanizatoričnim tendencam finančne prokurature, ki je pravzaprav neka ekspozitura ljubljanske Kazine.

Nato sledi blagajniško poročilo, iz katerega posnamemo, da je v preteklem poslovnem letu imelo društvo dohodkov 1190 K, stroškov pa 145 K; prebitek znaša torej 1045 K. — Nato izreče občni zbor odboru in posebej še blagajniku absolutorij.

Pri volitvah je bil za predsednika izvoljen zopet dosedanji predsednik dr. Triller, v odbor pa spet vsi ostali dosedanji odborniki; le na mesto enega odbornika, ki se je preselil iz Ljubljane, je na novo prišel v odbor dr. Schweitzer.

Po izvršenih volitvah zaključi predsednik — ker se k slučajnostim nihče ne oglasi — občni zbor.

Dnevne vesti.

+ **Ves svoj žolč** so klerikalci izlili na »Družbo sv. Cirila in Metoda« v sobotnem »Slovencu«. Kar so tu nagrmadili, je vse tako neizrečno podlo in nizkotno, da lahko smelo trdimo, da se v takem tonu doslej še ni pisalo v slovenskem jeziku in da se tako gnusno in infernalno zlobno še ni nikoli napadalo slovenskih naprav, kakor je to storil »Slovenec« v svoji sobotni izdaji. Takšna pisava se obsoja sama in če reagiramo na te izbruhe blaznega fanatizma, ki brizga ogenj in žveplo na vse, kar se mu slepo ne pokori, storimo to zgolj zaradi tega, da pokažemo, kako globoko so že padli naši klerikalci, ki se po krivici še vedno imenujejo Slovence. Zakaj pa sikajo klerikalci kakor strupeni gadje na »Družbo sv. Cirila in Metoda«? Samo zategadelj, ker je nimajo v svoji oblasti, da bi gospodarili z njenim denarjem tako, kakor bi se jim zljubilo. Res je, da je prišel na skupščini v Bohinjski Bistrici do veljave princip večine, toda to so zakrivili klerikalci sami. Če sedaj klerikalci vpijejo radi tega in se pritožujejo, bijejo samo sebe po zobeh. Ako bi se bili klerikalci sploh kdaj zanimali in navdusevali za narodno obrambno delo, bi se pač ne moglo zgoditi, da so ostali na skupščini v Bohinjski Bistrici v manjšini. Ako bi bili pridno snovali podružnice ter nabirali ustanovnine, pa bi imeli tudi v družbi večino. Če tega niso storili, je krivda njih samih in nimajo sedaj pravice se pritoževati zaradi tega. Naglašali smo že, da se je na skupščini v Bohinjski Bistrici samo uveljavil princip majoritete, laž pa je, da bi se bilo kogarkoli iztisnilo iz družbe. Toda klerikalci so iz družbe sami izstopili, čim so uvideli, da niso v nji absolutni gospodarji. Storili pa so to z »blagim namenom«, da družbo uničijo, hoteč s tem pokazati svojo moč. Toda klerikalni naklep se ni posrečil, na sprotno, »Družba sv. Cirila in Metoda« je jela cveteti in požrtvovalnost za njo se je podvojila, potrojila. Na klerikalno prokletstvo družbe ni zadel pogin, marveč rosil je na njo pravi božji blagoslov. Munificentno darilo inženirja Pollaka in sedaj knežja zapuščina Kotnikova, vse to je klerikalcem zmešalo možgane. Tako lepo premoženje ima sedaj družba — klerikalci pa naj stoje ob strani in mirno gledajo, kako se kopičijo zakladi za narodno obrambno delo. Kjer ni denarja, tam so klerikalci hladnokrvni in brezbrižni, kjer pa so tisočaki, tam postajajo senzitivni. Tako so tudi pri »Družbi sv. Cirila in Metoda« sedaj naenkrat spoznali, da bi zanje ne bilo napačno, ako bi zopet prišli do veljave in vpliva v tej organizaciji — sedaj ko razpolaga z razmeroma lepim premoženjem. A kako to doseči? Jeli so premišljati in brihtna Terseglavova glavica jo je iztuhtala. Napadati, blatiti je treba družbo, podtikati ji je treba revolucionarne »francoske« tendence, pa se bodo narodnjaki prestrašili in se udali ter radi ljubega miru zopet pustili klerikalce na krmilo v družbi. Toda »Man merkt die Absicht und wird nicht verstimmt«. Zastonj se sedaj klerikalcem cede sline, na krmilo v naši šolski družbi ne pridejo nikoli več, to si naj zapomnijo in naj izlijejo še toliko golid svoje surdeče gnojnice na našo obrambno organizacijo! To je naša zadnja beseda, zakaj na vse nadaljne napade ne bomo več odgovarjali, ker se nam zdi nespametno, da bi se še nadalje bodli z voli!

+ **Kaj si klerikalci žele? Radi procvita »Družbe sv. Cirila in Metoda« in radi kraljevskega darila Kotnikovega tare klerikalce bleda zavist. V tej slepi zavisti se je »Slovenec« v soboto izpozabil celo tako daleč, da z vso resnostjo izraža željo, naj bi vlada premoženje, ki ga ima »Družba sv. Cirila in Metoda«, kratkim potom zaplenila.** »Slovenec« namreč piše v svojem sobotnem uvodniku dobesedno: **»Zato se ni čuditi, če pride misel s tem denarjem, ki so ga darovalci itak žrtvovali za šolstvo, podpreti šolstvo v resnici, to se pravi izročiti denar tistemu faktorju, ki je res poklican skrbeti za šolstvo.«** Da je s temi besedami na liguorianski način izražena želja, **naj bi država premoženje »Družbe sv. Cirila in Metoda« konfiscirala,** bo pač vsakdo sprevidel. Vprašamo tedaj pošteno slovensko javnost ne glede na to, ali je naprednega ali klerikalnega mišljenja, **ali ni to največja lopovščina, najgnusnejše narodno izdajstvo,** da se najde med Slovenci list, ki si upa cinično izraziti željo, **naj bi se denar, ki ga je s težkimi žulji nabral slovenski narod s tem, da si je od svojih ust pritrgoval košček kruha, prilastila v šolske svrhe tista država, ki nam na vseh koncih in krajih krati pravico do narodnega slovenskega šolstva?** Ako bi se pri drugih narodih našla taka propalica, ki bi v slepi strankarski strasti nasvetovala takšen nezaslišan atentat na narodovo premoženje, bi ga narod sam obsodil in tudi sodil na mestu! A pri nas? Pri nas smejo takšne propalice brez strahu na kazen in narodno prokletstvo uganjati svoje lopovščine!

+ **Problem, kako pomagati Ciril in Metodovi družbi,** je končno rešen. Rešen na povsem enostaven način. Treba edinole pri dunajski vladi izposlovati, da pri naših klerikalcih leto za letom naroči strasten napad na Ciril in Metodovo družbo. Po našem mnenju se bode to pri dunajski vladi dalo prav lahko izposlovati, saj jo je, kakor je jasno pokazala afera Friedjung, kaj lahko dupirati. Klerikalci se kot škofovsko vladni sluge ne bodo upali zoperstaviti in denarja bode zopet kakor toče — kakor to jasno izpričujejo poslednji dnevi, zlasti pa včerajšnji manifestacijski shod, ki je pokazal, da vrže tako zborovanje brez vseh troškov razmeroma več, nego draga veseličnа prireditev v Narodnem domu ali v Zvezdi. Torej na delo, vlada ima odprta ušesa, klerikalci za vsak naročen nesramen napad odprte predale, Slovenci pa vzprejemljivo srce in za vsako dobro stvar odprte roke.

+ **Kako uspeva narodno obrambno delo** brez naprednjakov, je najtipičnejši zgled pokojno obrambno društvo »Naša Straža«. Iz te narodnoobrambne organizacije so klerikalci pometali vse naprednjake. In kaj je bilo potem z »Našo Stražo«? Zamrla je nagloma, dasi so bili v njenem odboru sami klerikalci! A kaj je bil vzrok njeni smrti? Naprednjake so pometali iz društva, klerikalci pa ne žrtvujejo, kakor je notorično, ničesar v narodne namene. Smrt »Naše Straže« je bila torej povsem naravna, ker ji je pošel »nervus rerum«. In slična usoda bi zadela tudi našo šolsko družbo, ako bi jo dobili klerikalci v roke. Najpreje bi jo izželi do mozga, potem bi jo pa pustili neslavno umreti, kakor »Našo stražo«.

+ **Nepotreben strah** so včeraj zopet imeli gotovi krogi v Ljubljani. Okrog poslopja finančnega ravnateljstva je kar mrgolelo orožnikov in detektivov. »Katoliško tiskarno« pa je stražil sam prosluli vladni agent Gerlovič. Oh, da se izvestna gospoda, že zborovanj družbe sv. Cirila in Metoda tako grozno boji!

+ **Dopolnilne deželnozborske volitve na Goriškem.** Klerikalci se pripravljajo na te volitve z vso silo. Denar imajo že pripravljen, katerega hočejo trositi po Krasu, naj stane, kar hoče. Na Krasu v kmečkih občinah bo kandidiral gotovo dr. G. Gregorin. Na shodu, ki ga je imel po svojem odstopu kot poslanec, so mnogoštevilni zborovalci tudi zahtevali, naj kandidira zopet on. Klerikalci iščejo primernega moža, da bi ga postavili za kandidata, tako-le kakšnega, ki ni bil doslej klerikalec; kakega drugega Stepančiča bi radi dobili. No, pričakovati je pač od zavednih Kraševcev, da ostane klerikalni lov na kraški mandat brezvspešen. — V trgih in mestih bo kandidiral najbrže Andrej Gabršček. Tudi ni primernejšega kandidata za trge in neobhodno potrebno je, da je tako energičen politik v goriškem deželnem zboru, zlasti še v sedanjih časih. Po trgih so pa sploh tega mnenja, da mora biti zopet A. Gabršček njihov zastopnik v deželnem zboru. — Najhujši boj pa se bo vršil v veleposestvu. Gregorčič se trudi na vse načine, da bi zmagal. Zvestega pomočnika ima v deželnem glavarju dr. Pajerju, ki mu pomaga sedaj zopet tako, kakor pri zadnjih volitvah. Dolžnost slovenskih veleposestnikov je pač, da si izberejo tri odločne, sposobne kandidate, tako da bi bila sestavljena petorica iz samih celih mož, ki bi imeli važno vlogo v deželnem zboru. Kakor čujemo, izmed zadnjič izvoljenih poslancev ne bo nobeden kandidiral.

+ **»Nesramen lažnjivec.«** Drža ni poslanec I. Dobernig je imel dne 1. t. m. v državnem zboru dolgovezen govor, v katerem je hotel ovreči trditve poslanca Grafenauerja. V dotičnem svojem govoru je Dobernig med drugimi lažmi trdil tudi to, da je učitelj Pesek kruto žalil Nemce s tem, da je na odru v »Narodnem domu« v Velikovcu nastopil kot raztrgan rokodelec z vozičkom za smeti z lopato in metlo. Navzočemu občinstvu je učitelj Pesek pokazal, kako bodo Slovenci skidali in pomedli koroške Nemce. Z ozirom na te trditve priobčuje učitelj Pesek v včerajšnjem »Narodnem Dnevniku« odprto pismo, v katerem imenuje državnega poslanca J. Doberniga **nesramnega lažnjivca.**

+ **Predrznost nemškega uradništva.** Na kolodvoru v Celovcu je zahteval neki učitelj vozni listek do Sinče vasi. Uradnica mu je pa kratko odgovorila: »Gens weiter, sie bekommen keine Karte!« V tem je prišel na kolodvor nek znanec, kateremu je učitelj povedal, da ne dobi listka. Ker se je dotični gospod tudi vozil do Sinče vasi, je zahteval v **nemškem jeziku dva vozna listka.** Uradnica pa, ki je skozi okno opazovala pogovor učitelja in njegovega znanca, je uganila, da hoče en listek zase, drugega pa za prijatelja. Dala mu je en sam listek, rekoč: **»Für den andern Herrn gebe ich nicht!«** To je škandal, kakor postopa nemško uradništvo napram Slovencem. Če je tako krivično postopanje koristno avstrijski državni ideji, o tem naj poklicani faktorji sami razmišljajo.

+ **Občni zbor »Političnega in prosvetnega društva za Krakovo in Trnovo«** se vrši v nedeljo, dne 20. t. m. ob 4. uri popoldne v gostilniških prostorih g. Ant. Steinerja na Opekarski cesti.

+ **Promociji.** Dne 15. t. m. bo na češkem vseučilišču v Pragi promoviran doktorjem prava sodni praktikant pri dež. sodišču v Pragi g. Jurij Jan, dne 16. t. m. pa bo na vseučilišču v Gradcu promoviran doktorjem prava g. Vladimir Komaoli iz Gorice. Čestitamo!

— **Slovensko gledališče.** Iz pisarne: Za jutri določeno premijero velike Goldmarkove opere »Sabska kraljica« je onemogočila nenadna smrt očeta g. tenorista Fiale. Na obupno pismo sestre ter na ekspresno brzojavko matere se je moral g. Fiala v soboto ob 7. zjutraj odpeljati v Olomuc,ker je na smrt bolni oče želel še zadnjič videti svojega sina, edinca. Toda oče je bil v soboto že ob 6. zjutraj izdihnil in g. Fiala je našel svojega očeta že na mrtvaškem odru, ko je dospel v soboto ob 11. ponoči v svoj rojstni dom. Pogreb Fialovega očeta je bil danes popoldne ob 4. uri. Ravnateljstvo je g. Fiali včeraj brzojavno kondiliralo ter ga z ekspresnim pismom naprosilo, da bi omogočil premijero opere »Sabska kraljica« vsaj za v četrtek. Ako bo g. Fiali količkaj možno ostaviti svojo mater in dve sestri, se nenadoma vrne v sredo; ako pa se ne vrne, bo premijera »Sabske kraljice« prihodnji teden. Ker je vrhu vsega še altistika, gdč. Marija Peršlova, bolna in leži v bolnišnici po izvršeni operaciji, je ravnateljstvu povsem onemogočeno reprizovati kakšno opero. Nameravana uprizoritev Parmove »Ksenije« in Parmove »Stare pesmi« se mora torej za letos povsem opustiti. Slavno občinstvo blagovoli uvaževati te nepremagljive ovire! — Jutri se uprizori zadnjič v sezoni predražestna in elegantna Fallova najnovejša opereta **»Ločena žena«,** ki se je — kakor povsod — tudi naši publiki jako prikupila. Pikantna glasba, razkošne melodije, prekrasni valčki, rafinirana orkestracija in izborno dejanje jamčijo tej opereti popularnost po vsem svetu. Pri nas se vrši za par-abonente, ki so jo imeli šele dvakrat doslej. — Na »Slovenčeve« napade ravnateljstvo principijalno ne odgovarja, ker razsodna publika itak sama ve, kakšna je resnica. V soboto pa je prinesel »Slovenec« zopet dve debeli raci, ki se tičejo »Dramatičnega društva«, zato jih članom tega društva na ljubo dementiramo takole: Ravnateljstvo ni in ne bo brez dovoljenja društva in intendance nikomur ničesar odstopilo in prepustilo, nego deluje ves čas le

v interesu gledališča in društva. Ravnateljstvo ni dalo in ne daje rekviziterju nikakih rekvizit, ker je rekviziter zato plačan, da si poskrbi rekvizite. Med papirji tega rekviziterja ni nobenega, ki bi imel kakršnokoli vrednost, ker so vsi tisti »zapisniki« že davno izčrpani in literarno docela izrabljeni v A. Trstenjakovi knjigi v zgodovini gledališča. Tisti papirji so bili že pred desetletji zavrženi kot makulatura ter jih je uporabljal kot rekvizit že davno še rajni rekviziter Bednarik. Sedanje ravnateljtsvo pa ni izročilo nikomur ničesar iz arhiva ter ni imelo s tistimi »dokumenti« prav nobene dotike. Tako ne zadeva sedanjega ravnateljstva niti senca kakšnega očitanja. — Gledé napovedanih **dobrodelnih predstav,** ki jih priredi gledališče s sodelovanjem ljubljanskih gospic in članov naše operete dne 19. in 20. t. m. se javlja sl. občinstvu, da se dobivajo gledališke uradne vstopnice od jutri nadalje pri gledališki blagajničarki, priglasila pa sprejema tudi gledališko ravnateljtsvo. Želeti je le, da bi bili obe predstavi popolnoma razprodani ter da bi se ju udeležilo tudi čim največ dobrodošlih gostov z dežele. Obe Offenbachovi opereti je naštudiral g. kapelnik V. Talich in ju je izrežiral g. tenor Lj. Iličić.

— **Slovensko gledališče.** V soboto in včeraj zvečer so peli priljubljeno opereto »Logarjeva Krista«, v nedeljo popoldne pa so uprizorili veseloigro »Gospodje sinovi«.

— **Na včerajšnjem manifestacijskem shodu v »Mestnem domu«** je nabrala ga. Ana Podkrajšek v imenu šentpetrske ženske podružnice 271 K 67 v prostovoljnih prispevkov. Plačalo je 800 oseb od 10 K do 1 vinarja. Plačal seveda ni vsakdo, ker ni mogel, kajti pobirati se je pričelo, ko je bilo že mnogo ljudi v dvorani, pozneje pa tudi ni plačal, ker je bil prevelik naval. Iz tega se lahko sklepa, da je bil shod res veličasten.

— **Za družbo sv. Cirila in Metoda** so darovali včeraj ob slovesu Tržačanov in Goričanov v gostilni pri »Novem svetu« poslavljajoči se rodoljubi 17 K, obrambni sklad pa se je pomnožil za en kamen (200 K). In to se zgodilo brez vpliva alkoholnega (dasi nam je postregel g. Gorše z izvrstnim vinom), kar je posebno poudarjal govornik, ker alkoholisti višje stopinje pripadajo večinoma »SLS.«. Tajnik družbe sv. Cirila in Metoda, g. župnik Berce, je sporočil ob tej priliki tužno vest, katera je došla med zborovanjem brzojavno, da je umrl nenadoma slovenski pesnik in župnik Anton Medved na Turjaku. Župnik Medved je znal ceniti družbo sv. Cirila in Metoda, povabil je z lece svoje župljane k ustanovitvi podružnice, ki je z njegovo sopomočjo prav vrlo uspevala. Zadnji teden je poslal pesnik Medved lepo žalno kitico — spomenico velikemu mecenu Kotniku s pripombo, da čutov svojih vseh še ni izlil, tako ga je ganil veliki Kotnikov dar v prospeh naši družbi. Pod utisom manifestacijskega shoda zložili so zbrani rodoljubi v gostilni pri »Rdečem križu« v Rudniku 10 K 10 vin., vsoto je izročil g. Iv. Menart. Hvala!

— **»Družbi sv. Cirila in Metoda«** daruje član strelskega kluba pri »Novem svetu« o priliki poroke kot jubilejski dar svoto K 50.

— **Za obrambni sklad.** Fr. Babič, trgovec na Dolenjski cesti št. 2, kupi kot odgovor na »Cirilmetodarijo« kamen za obrambni sklad in plača takoj 50 K.

— **Borovniški rodoljubi** so zbrali na včerajšnjem ustanovnem hodu nove Ciril-Metodove podružnice mesto brzojavnega pozdrava dopoldanskemu manifestacijskemu shodu v Ljubljani 6 K 8 vin. za družbo sv. Cirila in Metoda. Hvala!

— **»Slovenske Matice«** XLVI. redni občni zbor bo v ponedeljek, dne 21. marca 1910. l. ob osmi uri zvečer v Ljubljani v veliki dvorani »Mestnega doma«. Vrsta razpravam: 1. Predsednikov ogovor. 2. Letno poročilo tajnikovo za dobo od 20. aprila 1909 do 15. marca 1910. 3. Poročilo blagajnikovo o računskem sklepu za l. 1909. (Računski sklep in ostali računi so gg. društvenikom v pisarni na ogled in jim bodo pri občnem zboru samem tiskani na razpolago.) 4. Volitev treh računskih presojevalcev (§ 9. lit. a) društvenih pravil). 5. Poročilo blagajnikovo o proračunu za leto 1910. 6. Dopolnilna volitev društvenega odbora. 7. Posamezni nasveti in predlogi. V Ljubljani, dne 11. marca 1910. Blagajnik: Dr. Fr. Detela. Predsednik: Dr. Fr. Ilešič. Za tajnika: r. Maselj.

— **Odborova seja »Matice Slovenske«** dne 11. marca 1910. — Predsednik poroča, da je Matica čestitala svojemu članu ustanovniku, g. dr. Milanu Amrušu o priliki njegovega imenovanja predstojnikom za bogočastje in nauk v kraljevini Hrvatski, istotako članu dr. Nikoli pl. Tomašiću, banu hrvatskemu. O pripravah za jugoslovansko enciklopedijo, ki jo je sprožila zagrebška Akademija znanosti in umetnosti, se je posvetoval »Znanstveni odsek« Matice Slovenske in določil strokovnjake, ki naj bi za slovenski del imenovane enciklopedije sestavili pojmovni abecedar svojih strok. V svrho popolnitve gradiva za tehniški slovar je Matica stopila v zvezo z »Društvom zdravnikov na Kranjskem« in z »Društvom jugoslov. železniških uradnikov« v Trstu; poštnobrzojavno gradivo pregledujejo poštni strokovnjaki. — Po § 2. in 3. društvenih pravil je smatrati le tiste za člane, ki so poravnali članarino za 1909, in tiste, ki so kot novi člani pristopili za 1910. Določi se kraj, čas in dnevni red glavne skupščine (21. marca ob 8. uri zvečer v veliki dvorani »Mestnega doma«). — Reši se več vprašanj gospodarskega značaja ter se dovoli kredit za nabiranje narodnih pravljic. — Zemljevid slovenskega ozemlja se je izročil v tisk c. in kr. voj. geogr. zavodu na Dunaju; natisne se v 8000 izvodih. — Novim društvenim tajnikom se imenuje v smislu poslovnika za dobo enega leta g. Milan Pugelj, pisatelj v Ljubljani. — »Ustava in uprava Napoleonove »Ilirije«, ki jo je spisal g. dr. B. Vošnjak, se že tiska; za tisk drugih knjig se razpiše natečaj. Sprejmejo oziroma odklonijo se nekateri rokopisi.

— **Za sobotno predstavo na korist »Domovini«** vlada povsodi velikansko zanimanje ne samo v Ljubljani, marveč po vsi deželi. In kako tudi ne, saj je ta predstava prva prireditev te vrste pri nas v Ljubljani, poleg tega pa je tudi namen te prireditve eminentno človekoljuben — ves dobiček je namreč namenjen stradajoči naši mladini. Ker že ves teden pohajajo vprašanja,kje in kdaj se dobe vstopnice k tej predstavi, naznanjamo, da se vstopnice prodajajo v Šešarkovi trafiki v Šelenburgovih ulicah in sicer **od torka naprej.**

— **Koncert.** V petek, dne 18. t. m. priredi čelist gospod Josip Stanó v mali dvorani »Narodnega doma« koncert s sledečim sporedom: 1. Saint - Saens - koncert A-moll; 2. Max Bruch: »Hol Nidrei«; 3. Anton Oršić: a) Kroz suton, b) Sječanje, c) Groblje, d) Klengel »Gavotta«. 4. a) S. Bach: »Air«, b) Piatty, koncertna etuda;5. David Popper: a) Nocturno, b) Tarantella. Iz prijaznosti sodeluje na klavir g. Janko Ravnik. Vstopnina: I. prostor 3 K, II. prostor 2 K, stojišča 1 K, dijaki 60 v. Začetek ob 8. uri zvečer. Vstopnice se dobijo v Šešarkovi trafiki.

— † **Umrl** je včeraj zjutraj po daljši mučni bolezni g. Janko Kocjan, solicitator pri odvetniku dr. Tekavčiču v Ljubljani. Pokojnik, ki je bil po svoji dovtipnosti znan v najširših krogih in priljubljen, je bil delaven član in odbornik pri raznih narodnih društvih. Svoj čas, ko je bil še zdrav, je bil eden najmarljivejših in najdelavnejših članov »Sokola« in je sodeloval tudi pri »Glasbeni Matici«. Kasneje je bil med ustanovitelji napredne organizacije v Trnovem in Krakovem. Ker je v Trnovem poznal skoro vsakega človeka, je bil zlasti začasa zadnjih volitev izboren agitator za našo stranko. Pokojnik zapušča ženo in troje nepreskrbljenih otrok. Pogreb je bil danes ob 4. Blag spomin vrlemu somišljeniku!

— **Darilo za društvo za bolne na pljučih.** Gospa Marija Bleiweis pl. Trsteniška in gospa Vida dr. Lukanova darujeta gorenjemu društvu vsaka po 10 K, mesto venca na grob gospodične Charlotte Fritz. Presrčna hvala!

— **Na I. državni gimnaziji v Ljubljani** je spopolniti s šolskim letom 1910/11 mesto klasičnega jezikoslovja s slovenskim in nemškim učnim jezikom. Prošnje je vložiti do konca marca t. l.

— **Novi prilaz na Martinovi cesti** so danes odprli javnemu prometu.

— **Zamena ruskih državnih premijskih obligacij iz leta 1864.** Interesente se opozarja, da je o priliki zamene (obnovitve) obligacij (srečk) ruskega prvega državnega premijskega posojila iz leta 1864 dovoljeno, da se pritisne štampilija na nove obligacije (srečke), ki se izdajo namesto onih, na katere se je pritisnila štampilija že o priliki zamene leta 1895. V to svrho se imajo predložiti obligacije (srečke), ki naj se zamenjajo, najkasneje do 30. aprila 1910 kateremukoli davčnemu uradu; priložiti se jim mora natančen zaznamek serij in številk, ki ga ima podpisati stranka z imenom in priimkom in pristaviti značaj, bivališče in stanovanje. Po pošti pošiljati obligacije ni dovoljeno. Natančnejše postopanje v tej zadevi se razvidi iz ukaza finančnega ministrstva z dne 25. januarja 1910, d. z. št. 25.

Anton Medved †. Včeraj zjutraj je umrl na Turjaku ondotni župnik g. Anton Medved. Pokojnik je bil jako nadarjen pesnik in pisatelj in je slovensko literaturo obogatil s pesniškimi deli trajne vrednosti. Zadnje njegovo delo je bilo tragedija »Kacijanar«. Še na smrtni postelji je zložil pesem v spomin umrlemu Karolu Kotniku. To pesem priobči v prihodnji številki »Branik«. Umrlega župnika Medveda so danes prepeljali v Kamnik.

Novo mesto in »Cirilmetodarija«. Občni zbor novomeške moške podružnice naše šolske družbe se je vršil ob mnogobrojni udeležbi kakor še doslej le redkokdaj, dne 5. t. m. v prostorih »Narodne čitalnice«. Zelo častno je bilo zastopano zlasti naše rodoljubno ženstvo. Ta občni zbor se je vršil pod utisom odurnega rodoskrunskega rokovnjaštva, ki se je v zadnjem času vzdignilo zoper naše najpotrebnejše in najkoristnejše narodno društvo; zaedno pa tudi pod utisom blagoslovljenega narodnega čina Kotnikovega, ki je v vseh poštenih slovenskih srcih vzbudil ljubezen in občudovanje do največjega mecena naše drage nam slovenske mladine. In ogenj svete domovinske ljubezni je razkužil docela smrad brezvestnega in brezčutnega rodoskrunstva. Predsednik g. ravnatelj J. Krajec se je v svojem govoru spominjal Kotnikovega knežjega volila, in vsi navzoči so zaklicali trikraten »Slava« njegdvemu neumrljivemu činu in imenu. Nato sta poročala tajnikov namestnik, g. Perdan, in blagajnik, g. prof. Maselj, o delovanju podružnice v minulem letu. Iz zanimivega in zelo vestnega poročila blagajnikovega omenjamo, da je naše malo mestece v enem letu nabralo za družbo okroglo **dva tisoč kron,** gotovo častna svota za naše razmere. Za Antiroseggerjev sklad je je oglasilo 25 udeležencev in v kratkem se bo zložilo še nekaj kamnov. Malone vse narodne gostilne v mestu in v Kandiji imajo družbene nabiralnike in plačilne listke. Na prvem mestu je omeniti gostilno Ferličevo (»Pri zvezdi«), ki je nabrala v enem letu 400 K in ima torej že dve častni diplomi. Plačnikov mesečnih kron za družbo je v mestu do 30. Ko sta gg. preglednika odobrila vse račune, se je volil z vzklikom novi odbor: predsednik g. nadsvetnik v p. Škerlj, njegov namestnik g. ravnatelj J. Krajec, blagajnik g. prof. Maselj, tajnik g. E. Kastelic. Gospod predsednik Škerlj se iskreno zahvali vsem, ki so kakorkoli pripomogli, da je podružnica tako častno vršila svojo preważno nalogo, in bodri vse navzoče, da naj bodo tudi v bodoče požrtvovalni za sveto narodno stvar. — Tako se je dovršil občni zbor v splošno zadovoljstvo in vsakdo je šel domov s prepričanjem, da bo to mesto v narodnem oziru vedno na pravem mestu. Tako bodi!

Od Save na Štajerskem se nam piše: Na Zidanem mostu ob južni železnici postal je po odhodu restavraterja Skalaka načelnik krajnemu tamošnjemu svetu gostilničar Moser, znan ljubitelj Nemcev, čeprav večinoma živi od slovenskih grošev. Da je Moser prišel do te časti, je baje največja zasluga naučitelja Meškota. Ta mož vedno bolj kaže, da mu vkljub slovenskemu imenu nemštvo najbolj ugaja. On povsem uraduje v nemščini, je član nemškujočega »Schützenkluba« itd. Čedalje bolj se kaže, da je svoječasni vaš dopisnik, ki je Meškota pred dohodom na Zidan most, označeval, imel prav.

Opazovalec.

Kancelist Kruhar v Brežicah, o čegar smrti smo že poročali, je bil baje umorjen in oropan. Zaprli so delavca Bogdanoviča iz Rajhenburga, pri katerem so dobili Kruharjev plašč. Denarja in ure niso dobili; domneva pa se, da je Bogdanovič te stvari kje skril. Bogdanoviča bodo prepeljali k okrožni sodniji v Novem mestu.

I. koncert podružnice »Glasbene Matice« v Trstu. Iz Trsta se nam poroča: V soboto zvečer se je v gledališčni dvorani tržaškega »Narodnega doma« vršil I. koncert tržaške podružnice ljubljanske »Glasbene Matice«. V Trstu in okolici sicer kar mrgoli za tamošnje razmere prepotrebnih pevskih društev, ki s hvalevredno požrtvovalnostjo delujejo na pevskem in narodnem polju. Ali resnici na ljubo moramo priznati, da pravega umetniškega petja Trst od časa koncertov »Slovenskega pevskega društva« in »Glasbene Matice« iz Ljubljane, — tega je sedaj že pet let, ni imel več prilike čuti. No, o sobotnem koncertu tega najmlajšega tržaškega zbora pa že smemo trditi, da je nudil Tržačanom nepričakovanega in res umetniškega vžitka, o čemur so kazali viharni aplavzi občinstva po vsaki izvajani točki. Ves program je bil sestavljen iz samih težkih koncertnih točk. Posebno težak, a krasen je bil Adamičev mešan zbor »Prekomorska pošta«, ki je bila poleg vse težkoče uprav elegantno in precizno izvajan. Predmet prisrčnih ovacij je bila ta pot zopet ga. Mira Costaperaria-Dev, ki je z njej lastno umetnostjo odpela več pesmic. Podarjena sta jej bila dva krasna šopka. Svoje simpatije je pa občinstvo izkazovalo tudi kapelniku godbe 97. pešpolka, g. Teplemu, ki je res umetnik na svojem mestu. Za krasen uspeh v vsakem pogledu, ki ga je ta koncert dosegel, gre pač v prvi vrsti hvala g. društvenemu pevovodji, požrtvovalnemu gospodu Karlu Mahkoti. Bil je neutrudljiv človek, ki z veseljem in srcem deluje in živi za lepo petje. Mnogo je imel truda, ali uspeh — kakor je koncert jasno pokazal — ni izostal. Pevski zbor mu je iz hvaležnosti podaril krasno taktirko. Občinstva, skoraj sama inteligenca, je prihitelo na ta I. koncert toliko, da je bila velika dvorana natlačeno polna. Dokaz, kako znajo tržaški Slovenci ceniti to novo društvo, ki bo brezdvomno v kulturnem pogledu postalo na tržaškem ozemlju velepomembno. S tem koncertom — upamo — jê postala v Trstu nova doba na pevskem in glasbenem polju. Tega mnenja je bilo tudi ogromno občinstvo, ko je z radostnim srcem zapuščalo dvorano, kjer se je navžilo pravega umetniškega vžitka.

Javno nasilstvo. V soboto ponoči si je v neki gostilni na Dolenjski cesti skočilo v lase šest gostov. Ko je napravil na lice mesta došli stražnik mir in so potem gosti odšli, so se na ulici zopet spopadli. Karel Janc se pa tega ni hotel udeležiti in je šel zadevo naznanit v policijsko stražnico. Za njim pa pridrvi 20letni hlapec Fran Mikec in se Janca kar v stražnici loti. Stražnik je seveda proti Mikecu takoj nastopil, a naletel je na slabo. Fant izvleče v tem hipu iz žepa zaprt nož in udari ž njim varnostnega organa tako po glavi, da so se mu pred očmi kar iskre zablesketale. Mimo je prišel organ družbe za zaklepanje vrat in ko je čul v stražnici polom, je priskočil na pomoč in pomagal potem telesno poškodovanemu stražniku hudega Mikeca ukleniti. Odvedli so ga potem na magistrat, odkoder so ga oddali pozneje deželnemu sodišču.

Mestna policija je napravila, kakor v petek, tudi v soboto pogon v tivolskih gozdih in se prepričala, da je teren sedaj očiščen gotove golazni. Ni bilo pa s tem še vse končano. Tudi včeraj je bil pogon v »Mestnem logu«, ki pa ni bil brez uspeha. Tam so prijeli malopridnega Franceta Fajdigo iz Mekin, ki ima za mesto prepovedan povratek in nekega Ivana Karela. Da se jima ne bode potreba preživljati s »storži« v Mestnem logu, bodeta sedaj imela na razpolago ričet. Tedaj, Golovec, tivolski gozdi in Mestni log, so sedaj mrčesa izčiščeni.

Aretovan je bil neki Anton Fiala, ki je te dni prišel na Starem trgu v neko hišo »vodo pit«, pri tem se je pa zmotil in vzel s seboj, ker drugega ni dobil, navadno sekiro. Dolže ga tudi drugih malih tatvin in bode o tem razsojevalo okrajno sodišče. Splošno pa mož ni posebno čist.

Delavsko gibanje. Včeraj se je z južnega kolodvora odpeljalo v Ameriko 62 Macedoncev in 10 Hrvatov. Iz Reke je šlo 55 Hrvatov v Beljak, 37 v Breže, 10 v Judenburg, 9 v Buchs, 25 pa v Heb. — V soboto je šlo v Ameriko 50 Macedoncev, 40 Hrvatov in4 Slovenci. V Heb je šlo 70, v Buchs 50, v Inomost pa 35 Hrvatov. Na Dunaj se je odpeljalo 100 Lahov.

Telefonska in brzojavna poročila.

Pogreb pesnika Medveda.

Velike Lašče, 14. marca. Pogreb pesnika Antona Medveda v Turjaku bo jutri dopoldne ob 9. Mrtvo truplo prepeljejo v **Kamnik,** kjer ga polože jutri, v torek ob 4 popoldne k večnemu počitku.

Dr. Luegerjev pogreb.

Dunaj, 14. marca. Po določenem programu se je izvršil danes pogreb župana dr. Luegerja. Krsto so najpreje prenesli v Votivno cerkev, kjer so mrtvo truplo blagoslovili. Nato so krsto nesli pred parlament, kjer je imel mrtvaški govor predsednik poslanske zbornice dr. Pattai. Od tu so krsto prepeljali v cerkev sv. Štefana, kjer je prišel k rakvi molit cesar, od tu pa na centralno pokopališče.

Dunaj, 14. marca. V mestni hiši so se danes zbrali vsi državni in deželni poslanci in mestni občinski svetniki krščanskosocialne stranke. Princ Liechtenstein je imel dolg govor, v katerem je slikal zasluge pokojnega župana za mesto in državo.

Kdo bo novi dunajski župan?

Dunaj, 14. marca. Pri prvi volitvi župana bodo občinski svetniki glasovali za dr. Neumayerja. Ta bo izvolitev odklonil, na kar bo izvoljen za župana dr. Weisskirchner, ki bo tudi kandidiral v občinski svet v III. okraju, ki ga je zastopal dr. Lueger.

Rekonstrukcija kabineta na pragu.

Dunaj, 14. marca. Cesar je včeraj sprejel v dolgotrajni avdijenci ministrskega predsednika barona Bienertha. Ta avdijenca je v zvezi z rekonstrukcijo ministrstva, ki se ima izvršiti preje, kakor se je splob pričakovalo.

Dr. Weisskirchner bo le dunajski župan.

Dunaj, 14. marca. Po informacijah na merodajnem mestu bo trgovinski minister dr. Weisskirchner vendarle prevzel mesto dunajskega župana.

Rekonstrukcija Bienerthovega kabineta.

Dunaj, 14. marca. Iz dobro poučenega vira javljajo, da se v najkrajšem času izvrši temeljita rekonstrukcija Bienerthovega kabineta. Pri tej rekonstrukciji se bo moral umakniti tudi dr. Weisskirchner, vsled česar se je končno premislil ter se odločil, da bo le sprejel izvolitev za dunajskega župana.

Senior avstrijskih državnikov.

Dunaj 14. marca. Senior avstrijskih državnikov Josip baron Helfert je nevarno obolel na pljučnici. Ker je bolnik star že 90 let, se ni nadejati, da bi okreval. O njegovi bolezni sta se dala informirati cesar in prestolonaslednik nadvojvoda Fran Ferdinand.

Abolirano kazensko postopanje.

Dunaj 14. marca. Cesar je aboliral kazensko postopanje proti namestniškemu koncipistu dr. Oskarju Mayerju radi hudodelstva dvoboja.

Novi srbski vojni minister.

Belgrad, 14. marca. Portfelj vojnega ministra je končno po dolgem prigovarjanju s strani članov vlade prevzel general Stepe Stepanović. Njegovo imenovanje se izvrši tekom treh dni.

Sultan Mohamed V. v Belgradu.

Belgrad, 14. marca. »Štampa« javlja, da bo sultan Mohamed V. vrnil kralju Petru obisk v Belgradu. Čas tega obiska še ni znan.

Belgrad, 14. marca. Kralj Peter bo posetil turškega sultana na povratku iz Rusije. Spremljala ga bosta ministrski predsednik Pašić, minister dr. Milovanović in vsa vojaška suita. Prestolonaslednik Aleksander se pripelje v Carigrad z železnico.

Potovanje kralja Petra v Petrograd in Carigrad.

Belgrad 14. marca. Srbska vlada je sklenila, naj potuje kralj Peter preko Avstro - Ogrske v Rusijo. Kralj bo potoval preko avstro-ogrskega ozemlja v najstrožjem inkognitu. Vračal se bo kralj preko Moskve in Odese.

Belgrad 14. marca. V včerajšnji ministrski seji je minister dr. Milovanović poročal o svojem posetu in o uspehu svoje misije v Carigradu. Program kraljevega posesta v Carigradu je sestavljen že v vseh podrobnostih. Kralj Peter bo tri dni gost turškega sultana. V Srbijo se vrne preko Soluna, kjer bo ostal en dan.

Poset bolgarskega kralja v Carigradu.

Carigrad, 14. marca. Službeno razglašajo, da je bolgarski kralj Ferdinand iz svoje iniciative obvestil turško vlado, da bi rad posetil sultana Mohameda v Carigradu. Turška vlada je na to obvestilo spontano odgovorila, da je ta poset dobro došel.

Sofija, 14. marca. Oficiozni listi javljajo, da odpotuje kralj Ferdinand še ta teden v Carigrad.

Strašno krvoprelitje.

Berolin, 14. marca. »Morgena« javlja o velikem krvoprelitju, ki se je dogodilo v Ruščuku na Bolgarskem. Neki Bolgar je odpeljal turško deklico. Zaradi tega je prišlo do spopada med mohamedani in kristjani. Vojaštvo je posredovalo in moralo pri tem rabiti orožje. Ustreljenih je bilo 15, ranjenih pa 30 oseb.

Izdajatelj in odgovorni urednik:
Rasto Pustoslemšek.

Umrli so v Ljubljani:

Dne 9. marca: Vencelj Peksa, čevljar, 59 let, Japljeva ulica 2.

Dne 10. marca: Antonija Jušič, zasebnica, 41 let, Pred škofijo 19. — Ana Richter, gostija, 70 let, Japljeva ulica 2.

Dne 12. marca: Fran Meglan, bivši posestnik, 60 let, Radeckega cesta 11.

V deželni bolnici:

Dne 7. marca: Josip Drobež, čevljarjev sin, 3 dni. — Peter Kohanek, delavec, 17 let.

Dne 8. marca: Marija Tomc, kočarjeva žena, 46 let.

Žitne cene v Budimpešti.

Dne 14. marca 1910.

Termin.

Pšenica za april 1910 . . .	za 50 kg	13·45
Pšenica za maj 1910 . . .	za 50 kg	13·38
Pšenica za oktober 1910 . .	za 50 kg	10·97
Rrž za april 1910 . . .	za 50 kg	8·33
Koruza za maj 1910 . . .	za 50 kg	6·19
Oves za april 1910 . . .	za 50 kg	7·25

Efektiv.

10 vin. višje.

Meteorološčno poročilo.

Višina nad morjem 306·2. Srednji zračni tlak 736·0 mm.

februar.	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm	Temperatura v C°	Vetrovi	Nebo
12.	2. pop.	739 9	11·0	sr. jzah.	oblačno
„	9. zv.	739·8	8·2	brezvetr.	„
13.	7. zj.	739·2	7·8	sl. jug	„
„	2. pop.	739·0	12·3	sr. jjzah.	„
„	9. zv.	738 8	8·1	sr. jzahod	del. oblač.
14.	7. zj.	738·8	7·2	sl. sever	del. jasno

Srednja predvčerajšnja temperatura 4·8°, norm. 3·0° in včerajšnja 9·4°, norm. 3·1°. Padavina v 24 urah 0·0 mm in 0·4 mm.

✝

Tužnim srcem naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem prežalostno vest, da je naš iskreno ljubljeni brat, bratranec, stric in svak, gospod

Anton Medved

župnik in slovenski pesnik na Turjaku

v soboto zvečer ob 7. uri po kratki, jako mučni bolezni, previden s tolažili sv. vere, v starosti 42 let mirno preminil.

Zemski ostanki dragega rajnika se jutri v torek 15. marca t. l. prepeljejo s Turjaka v Kamnik, kjer se polože ob 4. uri popoldne v družinsko rakev na ondotnem pokopališču k večnemu počitku.

Blagemu rajniku bodi prijazen spomin!

Venci se na izrecno željo rajnika hvaležno odklanjajo.

V Ljubljani, 14. marca 1909.

936 **Žalujoči ostali.**

Zahvala. 938

Vrnivša se iz Sarajeva, izrekam tem potom presrčno hvalo vsem prijateljem in znancem, za sočutje in tolažbo ob izgubi mojega ljubljenega brata

Miroslava Hubmayerja

ki je 1. marca 1910 v starosti 59 let izdihnil svojo blago dušo.

Terezija Hubmayer
v imenu vsih sorodnikov.

Gospodična

iz dobre rodbine, poštena in pridna, želi službe **v trgovini špecerijske stroke** v Ljubljani ali zunaj Ljubljane.

Ponudbe pod **štev. 111 poštno ležeče, Ljubljana.** 933

Izgubila se je pretekli teden 939

zlata zapestna verižica

s srebrno, pozlačeno zapono. — Odda naj se proti nagradi na **Bleiweisovi cesti št. 5, II. nadstropje, desno.**

Motor na bencin

s 4 konjskimi silami, za majhno obrt, **se proda** po prav nizki ceni.

Več se izve v **mizarski delavnici v Erenovi ulici 19, Ljubljana.**

Godbeni avtomat

še dobro ohranjen, se pod ugodnimi pogoji **proda,** oziroma **zamenja za klavir ali pianino.** 932

Naslov pove upravništvo »Slovenskega Naroda«.

V trgovino mešanega blaga se sprejme

učenec

iz dobre hiše, z zadostno šolsko izobrazbo in poštenim obnašanjem. 935

Franc Ksaver Šumana sin, Krško.

Službo išče

strojnik in ključavničar.

Vešč je slovenskega in češkega jezika, star 29 let. — Ponudbe pod **„strojnik“** na upravništvo »Slov. Naroda«. 934

Enonadstropna 926

hiša

v lepi legi na Gorenjskem se proda.

Pripravna je za podjetnika. Pri hiši je vrt. Naslov v upravništvu »Slovenskega Naroda«.

Deklice na stanovanje

ali pa

gospodje na hrano

se sprejmejo. — Kje, pove upravništvo »Slov. Naroda«. 928

Vsakovrstne 927

slamnike in klobuke

čisti in preoblikuje

C. Brilli, Resljeva cesta št. 22.

Zastonj in poštnine prosto:

Domača knjižnica.

Seznam izbranih, najboljših del slovenske literature in svetovne literature v dobrih prevodih.

Ig. pl. Kleinmayr & Fed. Bamberg v Ljubljani.

Josip Sterle,

posestnik in premirani medvedji lovec v Koritnicah, pošta Knežak pri Št. Petru na Krasu piše sledeče:

Gospodu

Gabrijel Piccoliju

lekarnarju

v Ljubljani.

Vašo tinkturo za želodec sem že vso z velikim uspehom porabil, katero iz srca priporočam v veliko korist vsaki družini ter se Vam iskreno zahvaljujem in prosim, blagovolite mi poslati še 24 stekleničic Vaše tinkture za želodec. 711

VEČ 400 GODINA

uživa Humpolec glas suknarskog grada.

Najbolje sukno i pomodnu robu nudi tvrdtka

ANT·TOMEC·

izvoz sukna u Humpoku (Češka) Uzorci badava franko

---

900 oralov gozda

z lastnim lovom na divje peteline, srne itd., 6 km od železniške postaje

se takoj proda za 110·000 K.

Ponudbe pod **„Redka prilika“** na upravništvo »Slov. Naroda«. 937

Kavarna

„LEON“

na Starem trgu št. 30

je kakor navadno

vso noč odprta.

V kavarni je

električen klavir

vedno na razpolago.

Z odličnim spoštovanjem

Leo in Fani Pogačnik.

Išče se

priletno dekle ali vdova, ki bi oskrbovala gospoda in vodila gospodinjstvo za služinčad, obstoječo iz 5 glav.

Ponudbe na upravništvo »Slov. Naroda« pod **„Gospodinja“.** 814

Pristne orientalske

preproge

so prišle. 930

Pobližje **v hotelu pri „Slonu“.**

Dva izvežbana 929

dacarja

vešča slovenskega in nemškega jezika

sprejme takoj

pod ugodnimi pogoji **Ivan Kalan, M. Terezije cesta 16 v Ljubljani.**

Iščejo se krepki

delavci

za stalno delo ob dobrem plačilu.

Rudnik v Litiji.

Za slabokrvne in prebolele

je zdravniško priporočeno **črno dalmatinsko vino** 372

Kûč.

najboljše sredstvo.

Br. Novakovič, Ljubljana.

HOTEL

International

v Tržiču (Monfalcone)

odda se takoj v najem pod jako ugodnimi pogoji. Hotel je na novo zgrajen, ima 30 meblovanih sob, ugodno lego v bližini postaje. Promet se v Tržiču velikansko razvija, tako, da je spretnemu in vestnemu hotelirju zasigurana dobra eksistenca. Znanje slovenskega, laškega in nemškega jezika neobhodno potrebna. — Ponudbe sprejema lastnik hotela **IVAN PERIC, veleposestnik v Tržiču (Monfalcone.** 881

Agente

vešče in solidne, **sprejme** proti najvišji proviziji za svoje dobro renomirane izdelke v lesenih zastiralih in zatvornicah, **Ernest Geyer, Brunov, Češko.** 572

Sprejme se takoj

za tukajšnjo manufakturno trgovino

vajenec

ki je izvršil eden ali dva gimn. razreda.

Poizve se pri upravništvu »Slovenskega Naroda«. 876

Učenca

sprejme takoj 848

Valentin Golob, železninska trgovina

v Ljubljani, Mestni trg.

Prva anončna pisarna

v Ljubljani, Levstikova ulica 2.

Sprejema in sestavlja vsakovrstne inserate

za vse slovenske liste,

∴ **koledarje itd.** ∴

746

Za večjo žganjarnico in tvornico likerjev

se sprejme takoj

∴ že uveden spreten ∴

potovalec

za Kranjsko, Koroško, Štajersko in Primorsko.

Vprašanja je poslati pod šifro **„B. B. 4000“, poštno ležeče, Lesce, Gorenjsko.** 873

Nikdar več!

ne premenjam mila, odkar rabim **Bergmannovo lilijino mlečno milo z lesenim konjičkom** (znamka lesen konjiček) tvrdke Bergmann & Co., Dečin na L., ker je to edino najbolj učinkujoče medicinalno milo proti solnčnim pegam in za negovanje lepe, mehke in nežne polti. Kos po 40 vin. se dobiva po vseh lekarnah, drogerijah, parfumerijah itd. II 505

Podpletanje nogavic

823

par po 50, 60 in 70 vinarjev po vrsti in kakovosti **prevzema**

Domača industrija pletenja, Ljubljana, Sv. Petra cesta 44.

V najem se da s 1. aprilom

spiošno znana

Klinarjeva gostilna na Savi pri Jesenicah.

Gostilna je dobro vpeljana in ima poleg tudi nekaj zemljišča in gospodarsko poslopje. — Ker je hiša v neposredni bližini tovarne, je promet zelo velik. Pogoji so ugodni. — Ponudniki naj se izvolijo obrniti na **Gössovo pivovarno v Gössu** ali na njeno **založništvo na Jesenicah.** 931

Kmetovalci, pozor!

Alojzij Korsika

semenska trgovina v Ljubljani, Šelenburgova ulica 5,

naznanjam, da mi je ravnokar došla 911

velika množina travnega semena v 16 vrstah;

travne mešanice sestavljam sam po navodilu lista „Kmetovalec“. Nadalje tudi **krmilna pesa, rdeča in rumena, nemška detelja lucerna, domača in štajerska, vsa preizkušena in v plombiranih vrečah, zanesljivo brez predalice.** Potem **velike množine čebuljčka** za posaditi in veliko drugega krmilnega in zelenjadnega semena.

Radi velike množine znatno znižane cene!

Izvleček iz glavnega cenika se na frankirano zahtevanje dobi poštnine prosto.

C. kr. avstrijske državne železnice.

Izvleček iz voznega reda.

Veljaven od 1. oktobra 1909.

Odhod iz Ljubljane (juž. žel.)

7·08 zjutraj. Osebni vlak v smeri: Tržič, Jesenice, Trbiž, Beljak, juž. žel., Gorico, drž. žel., Trst, c. kr. drž. žel., Beljak (čez Podrožčico), Celovec.

7·25 zjutraj. Osebni vlak v smeri: Grosuplje, Rudolfovo, Straža-Toplice, Kočevje.

9·26 dopoldne. Osebni vlak v smeri: Jesenice, Beljak, (čez Podrožčico), Celovec, Prago, Draždane, Berlin.

11·40 dopoldne. Osebni vlak v smeri: Tržič, Jesenice, Trbiž, Beljak, juž. žel, Gorico, drž. žel., Trst, c. kr. drž. žel., Beljak, (čez Podrožčico), Celovec.

1·32 popoldne. Osebni vlak v smeri: Grosuplje, Rudolfovo, Straža-Toplice, Kočevje.

3·28 popoldne. Osebni vlak v smeri: Tržič, Jesenice, Trbiž, Beljak, juž. žel., Gorico, drž. žel., Trst, c. kr. drž. žel., Beljak. (čez Podrožico), Celovec.

6·23 zvečer. Osebni vlak v smeri: Tržič, Jesenice, Trbiž, Beljak, (čez Podrožčico), Celovec, Prago, Draždane, Berlin.

7·40 zvečer. Osebni vlak v smeri: Grosuplje, Rudolfovo, Straža-Toplice, Kočevje.

10 ponoči. Osebni vlak v smeri: Jesenice, Trbiž, Beljak, juž. žel., Gorico, drž. žel., Trst, c. kr. drž. žel., Beljak, juž. žel., (čez Podrožčico) Prago, Draždane, Berlin.

Odhod iz Ljubljane (državne železnice):

7·28 zjutraj: Osebni vlak v Kamnik.

2·05 popoldne: Osebni vlak v Kamnik.

7.10 zvečer: Osebni vlak v Kamnik.

Prihod v Ljubljano (južne železnice

7·12 zjutraj: Osebni vlak iz Berlina, Draždan Prage, Beljaka, juž. žel., Trbiža, Jesenic Gorice, Trsta, Tržiča.

8·52 zjutraj: Osebni vlak iz Kočevja, Straže-Toplic, Rudolfovega, Grosuplja.

11·23 dopoldne: Osebni vlak iz Berlina, Draždan, Prage, Celovca, Beljaka, juž. žel., čez Podrožčico in Trbiž, Gorice, drž. žel., Jesenic, Tržiča.

2·59 popoldne: Osebni vlak iz Kočevja, Straže-Toplic, Rudolfovega, Grosuplja.

4·15 popoldne: Osebni vlak iz Beljaka, juž. žel., Trbiža, Celovca, Beljaka, (čez Podrožčico), Gorice, drž. žel., Trsta c. kr. drž. žel., Jesenic, Tržiča.

6·49 zvečer: Osebni vlak iz Berlina, Draždan, Prage, Celovca, Beljaka, (čez Podrožčico), Jesenic.

8·42 zvečer: Osebni vlak iz Beljaka, juž. žel., Trbiža, Celovca, Beljaka (čez Podrožčico), Trsta, c. kr. drž. žel., Gorice, drž žel., Jesenic, Tržiča.

9·07 zvečer: Osebni vlak iz Kočevja, Straže-Toplic, Rudolfovega, Grosuplja.

11·08 ponoči: Osebni vlak iz Trbiža, Celovca, Beljaka (čez Podrožčico), Trsta, c. kr. drž. žel., Gorice, drž. žel., Jesenic.

Prihod v Ljubljano (državne železnice)

6·46 zjutraj: Osebni vlak iz Kamnika.

10·59 dopoldne: Osebni vlak iz Kamnika.

6·10 zvečer: Osebni vlak iz Kamnika.

Časi prihoda in odhoda so navedeni v srednj. evropejskem času.

C. kr. državno-železniško ravnateljstvo v Trstu.

Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani.

Stritarjeva ulica štev. 2.

Delniška glavnica K 3,000.000. **Rezervni fond 350.000 kron.**

Podružnice v Spljetu, Celovcu, Trstu in Sarajevu.

Sprejema vloge na knjižice in na tekoči račun ter jih obrestuje od dne vloge po čistih 4½%

Kupuje in prodaja srečke in vrednostne papirje vseh vrst po dnevnem kurzu.

14

Lastnina in tisk »Narodne tiskarne«,